

η διατροφή υπό το πρίσμα
του απελευθερωτικού
προτάγματος

Διανύουμε μια εποχή, που κράτος και κεφάλαιο έχουν επιβάλει την αντίληψη και την πρακτική ότι ο μόνος τρόπος να καλυφθεί ένα πλήθος αναγκών, βασικές αλλά και επίπλαστες, είναι μέσω της βάναυσης εξόντωσης του φυσικού κόσμου. Ο καπιταλισμός, άμεσα συνδεδεμένος με φαινόμενα όπως η αστικοποίηση, ρυθμίζει το σύγχρονο πολύπλοκο εξουσιαστικό πλέγμα. Στην κατεύθυνση της ενίσχυσης αυτού, η κυριαρχία θεμελιώνει τον ανθρωποκεντρισμό, λογική που συνεπαγωγικά προτάσσει την ανωτερότητα του ανθρώπινου είδους έναντι του υπόλοιπου φυσικού κόσμου. Εδραιώνοντας παράλληλα σε όλα τα πεδία έννοιες και πρακτικές όπως η ιδιοκτησία ή ο εγκλεισμός νομιμοποιείται κατ' επέκταση ηθικά στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ο βασανισμός, η φυλάκιση και η δολοφονία με σκοπό την εκμετάλλευση και των υπόλοιπων ζώων.

Ο καπιταλισμός ως κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό σύστημα συγκροτείται στην βάση των ταξικών αντιθέσεων. Η άρχουσα τάξη κατασκευάζει και χρησιμοποιεί διάφορα εργαλεία επιρροής και επιβολής. Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιεί σκοταδισμούς, θρησκείες, παραδόσεις, ώστε να διαμορφώσει και να μπολιάσει στις συνειδήσεις του κοινωνικού συνόλου την κυρίαρχη ιδεολογία. Κάπως έτσι, στον ελλαδικό μικρόκοσμο και σε άλλους τόπους του δυτικού κόσμου η κρεοφαγία, συνδεδεμένη με μια τεράστια βιομηχανία παραγωγής θανάτου και μαζικής κατανάλωσης πτωμάτων, είναι βαθειά ριζωμένη ως πρακτική «επιβίωσης», ως «φυσική διαδικασία» (μιας και «πολλά είδη ζώων τρώνε άλλα ζώα») ή ως τμήμα εθίμων και ηθών με θρησκευτικές απαρχές (π.χ. πάσχα, τσικνοπέμπτη). Ταυτόχρονα, οι εκμεταλλευόμενοι αναπαράγουν και ενδυναμώνουν τέτοιες παθογένειες, παραβλέποντας την ουσία τους και παραμένουν έτσι

εγκλωβισμένοι σε μικροσυμφέροντα και μικροαπολαύσεις όπως η γευστική ευχαρίστηση και η τάση τους να μη διαφοροποιηθούν από το επιβεβλημένο σύνολο (θρησκευτικό, κοινωνικό), αντί να αρνηθούν κάθε εξουσία και κάθε εξουσιομανία και να κινηθούν προς την κατεύθυνση της ολικής απελευθέρωσης.

Η διατροφή, ως βιολογική ανάγκη αποτελεί βασικό πεδίο για την κυριαρχία ώστε να ελέγχει, να επιβληθεί και να επεκτείνει το εύρος εξουσίας της. Και αυτό συμβαίνει, τόσο παράγοντας ανισότητες μέσω της πείνας και της κατασκευής του τρίτου κόσμου, όσο και μέσα από την αναπαραγωγή της αντίληψης και πρακτικής της κρεοφαγίας. Όπως για μας η αυτοδιάθεση του ανθρώπου και των υπόλοιπων ζώων είναι προϋπόθεση για μια ελεύθερη κοινωνία, έτσι βλέπουμε κि ότι δεν μπορούν να αποτελούν μηχανές παραγωγής προϊόντων ή αντικείμενα κάλυψης αναγκών. Οι βασανισμοί, οι φυλακίσεις, οι μαζικές και ατομικές δολοφονίες για να καταλήξουν τα ζώα στο στομάχι κάποιου, καθόλου μη εξουσιαστικές δεν φαντάζουν. Αντιθέτως.

Η σύνδεση της κρεοφαγίας με την επιβολή είναι άμεση, ιστορικά αλλά και στο σήμερα, τόσο σε πρακτικό όσο και σε συμβολικό επίπεδο. Το κρέας ιστορικά αποτελεί σύμβολο της εξουσίας και με το να το καταναλώνει το άτομο συμβάλλει στην αναπαραγωγή μίας ακόμη εξουσιαστικής συνθήκης. Αποτελούσε ανέκαθεν, όπως και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, είδος πολυτελείας και η «κατανάλωσή» του ήταν εφικτή μόνο για τους πλούσιους και τους ισχυρούς, μετατρέποντας έτσι τη διατροφή συνολικά σε ακόμη ένα πεδίο ταξικής διαφοροποίησης. Δεδομένης της πατριαρχικής κοινωνικής οργάνωσης, το αρσενικό φύλο είναι ταυτισμένο με την ισχύ και την επιβολή. Ακριβώς ταυτόσημη με αυτές είναι και η κρεοφαγία, όπως έχει αναλυθεί και προηγούμενα. Η τομή των δύο αυτών αδιαμφισβήτητων συνθηκών, μπορεί εύκολα να εντοπιστεί, μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα, τόσο στην εικόνα που επικρατεί για το προϊστορικό παρελθόν, όπου ο άντρας ως εγγυητής της οικογενειακής ομαλότητας και υπεύθυνος κάλυψης των αναγκών έβγαινε για κυνήγι, όσο και στο σήμερα, που το κυνήγι αποτελεί «αντρικό σπορ» και ο άντρας της οικογένειας είναι εκείνος που αναλαμβάνει το τελετουργικό ψήσιμο. Στα ίδια πλαίσια, γίνεται και από σεξιστικής πλευράς, η πρόβολή του γυναικείου σώματος ως σάρκα, προοριζόμενη προς κατανάλωση.

Με αλλα λόγια, ο πολιτισμός είναι έτσι δομημένος που η ερμηνεία της επιθυμίας του ανθρώπου στην κατανάλωση κρέατος δηλώνει απτά την ικανότητα επιβολής του στα υπόλοιπα ζώα, και κατ' επέκταση στο φυσικό κόσμο.

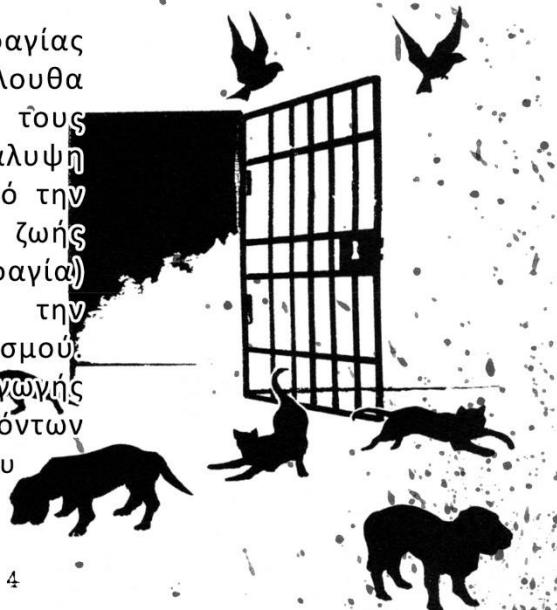
Μέσω της κατανόησης του αξιακού συστήματος που επικρατεί μπορούν να ερμηνευτούν οι κοινωνικές προεκτάσεις της κατανάλωσης πτωμάτων, γιατί, είναι γνωστό ότι αναπτύσσονται και διαχέονται επιχειρήματα από την κυριαρχία και αφομοιώνονται, στη συνέχεια, από την κοινωνία προκειμένουν να δικαιολογηθούν συνήθειες, ήθη, έθιμα και πάραδόσεις ως κανονικά, ελαχιστοποιώντας, έτσι, την όποια αμφισβήτηση προς αυτά. Οποιοδήποτε επιχείρημα, λοιπόν, περί φυσικότητας της κρεοφαγίας φανερώνει ότι η επιβολή και η εξουσία είναι βαθιά μπολιασμένες στις συνειδήσεις. Γιατί όπως μας φαίνεται σαθρό το επιχείρημα ότι ο άντρας- αρχηγός είναι «φυσικό» να έχουσιάζει τη γυναίκα- υποτελή σε μια πατριαρχική κοινωνία, έτσι και το να δολοφονούνται ζώα, ώστε να φαγωθούν, με πρόσαχημα ότι κάτι τέτοιο είναι φυσικό, είναι εξίσου σαθρό. Άλλωστε, στη βάση της φυσικότητας διατυπώνονται νοσηρότητες όπως ο κοινωνικός δαρβινισμός και ο ρατσισμός απέναντι στους αδύναμους και όσους αποκλείνουν από τα επιβεβλημένα κοινωνικά πρότυπα.

Από την άλλη, η χορτοφαγία στο σήμερα μπορεί να αποτελέσει μια θιγκή και πολιτική επιλογή μέσα στην ευρύτερη εξουσιαστική συνθήκη που βιώνουμε κι όχι μια διατροφική επιλογή ή μια φιλευσπλαχνία απέναντι στα ζώα. Ως ατομική επιλογή βρίσκεται στην κατεύθυνση της κατάργησης της εκμετάλλευσης των ζώων και της συνειδητοποίησης της μη ανωτερότητας του ανθρώπου έναντι των άλλων ειδών, ενώ παράλληλα βρίσκεται απέναντι στην εμπορευματική και ιδιοκτησιακή υπόσταση που έχει προσδώσει ο άνθρωπος στα άλλα ζώα. Μια μόνο διατροφική προσέγγισή της θα ήταν μερική και ασύνδετη με τα συνολικά μας προτάγματα.

Αναγνωρίζοντας την εκμετάλλευση ως βάση του καπιταλισμού και πως κάθε παραγώμενο προϊόν είναι αποτέλεσμα αυτής, τασσόμαστε ξεκάθαρα ενάντιά της. Από την παιδική εργασία, τις γαλακτοβιομηχανίες μέχρι τις εξορύξεις είναι φανερό, πως τίποτα δεν μένει έξω από τη σφαίρα της καπιταλιστικής υποδούλωσης. Για το λόγο αυτό, το μποϊκοτάζ προιόντων και υποπροϊόντων που παράγονται από έγκλειστα και βασανισμένα ζώα θα μπορούσε να συμβάλλει στον αγώνα ενάντια στη βιομηχανία παραγωγής πτωμάτων. Κι όταν ο αγώνας αυτός διακατέχεται από συνολικά ρηξιακά χαρακτηριστικά και θεώρηση, ενδυναμώνει την προώθηση ενός συνολικού απελευθερωτικού προτάγματος. Γιατί στόχος μας είναι η καταστροφή κάθε μορφής εκμετάλλευσης είτε είναι στη φύση, είτε στον άνθρωπο, είτε στα υπόλοιπα ζώα.

Βέβαια ή μη σύνδεση της χορτοφαγίας με συνολικότερα ζητήματα, συνακόλουθα οδηγεί στην αφομοίωσή της από τους εξουσιαστικούς μηχανισμούς. Η κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από την τάση ενός «εναλλακτικού» τρόπου ζωής και διατροφής (βιογκανισμός - χορτοφαγία) πραγματόποιείται μέσα από την ανάπτυξη του πράσινου καπιταλισμού. Μια νέα βιομηχανία παραγωγής χορτοφαγικών και βιολογικών προϊόντων στήνεται για να διαχειριστεί τον νέου

τύπου καταναλωτή αποσκοπώντας στην υπερκερδοφορία. Πουλώντας οικολογική συνείδηση, δεν έχουν σαν στόχο την προστασία των ζώων ή της φύσης, παρά μόνο το κέρδος, εκμεταλλευόμενοι και την παραμικρή θέληση των ανθρώπων σε έναν άλλο τρόπο ζωής.

Από την απόδομήση, της μισθωτής σκλαβίας, στις κοινοτήτες της αυτοδιαχείρισης...

Η εξουσία, η οποία πηγάζει από την ιεραρχία (που με τη σειρά της εκδηλώνεται μέσω της επικυριαρχίας του ανθρώπου σε άνθρωπο, μη ανθρώπινα ζώα και φυσικό περιβάλλον) οδήγησε στη σταδιακή αλλαγή του τρόπου με τον οποίο ο άνθρωπος αλληλεπιδρούσε με τον φυσικό κόσμο, ώστε να καταλήξει σε μια σχέση επιβολής και εκμετάλλευσης με όρους λεηλασίας. Η σχέση εκμετάλλευσης σε συνδυασμό με τη μόνιμη εγκατάσταση σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο (πρώτες αγροτικές κοινωνίες) γέννησε την ατομική ιδιοκτησία. Για να διαφυλαχθεί η ιεραρχία και κατ' επέκταση η ιδιοκτησία είναι απαραίτητη προυπόθεση η δουλειά/δουλεία του κατώτερου της πυραμίδας για το συμφέρον του ανώτερου. Μια γνώριμη συνθήκη καθώς αποτελεί τη θεμελιώδη αρχή της εργασίας μέσα στον καπιταλισμό.

Εντός αυτού, η κατανάλωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εκμετάλλευση και πολλές φορές με τη δολοφονία όλων όσων προσφέρουν τις «πρώτες ύλες» ή την ενέργεια για την παραγωγή των προϊόντων. Η διατροφή αποτελεί ένα πεδίο εν γένει ταυτισμένο με την κατανάλωση και πραγματοποιείται μέσα από ένα πλήθος επιλογών εντός του βιομηχανικού πολιτισμού, με μία από αυτές να είναι η κατανάλωση δολοφονημένων ζώων. Ένας από τους κύριους παράγοντες που καθορίζει αυτές τις επιλογές είναι η ατομική θητική σε συνδυασμό

με την πολιτική σκέψη και κατ' επέκταση την αποδόμηση, ή και όχι, του «κανονικού» /θεσμοθετημένου χαρακτήρα της εκάστοτε επιλογής.

Στον αγώνα ενάντια στο εξουσιαστικό οικοδόμημα και το οικονομικό σύστημα που το συντηρεί, οι πολιτικές επιλογές χωρίς συνολικό πρόταγμα είναι μερικές. Αυτό γιατί η εξουσία έχει αναπτύξει τέτοιους κατασταλτικούς μηχανισμούς, μυαλού και σώματος, ώστε να βάζει φραγμούς στην επαναστατική προοπτική και να υποβιβάζει πολιτικές επιλογές σε προσωπικές. Το βασικό βήμα ώστε να δόμηθει ένας πολιτικά συγκροτημένος τρόπος σκέψης και δράσης από τον οποίο θα εκλείπουν οι συμβιβασμοί, οι υπαναχωρήσεις και η μερικότητα, είναι η αποδόμηση των θεσμών που καταστέλλουν την ελεύθερη σκέψη και διαιωνίζουν την εξουσία.

Ένας από αυτούς τους θεσμούς είναι η εργασία, η οποία σύντηρεί και αναπαράγει τα πρότυπα εκμετάλλευσης και εξουσίας με τα οποία έχουμε γαλουχηθεί. Η εργασία μέσα στον καπιταλισμό είναι κινητήριος δύναμη που τον τροφοδοτεί και τον διαιωνίζει, ενώ ταυτόχρονα αλλοτριώνει και παθητικοποιεί όλους αυτούς που την αποδέχονται ως μια φυσική διαδικασία. Ο αλλοτριωμένος άνθρωπος αρέσκεται στο να διατηρεί πλήρη άγνοια ή ακόμα και να αδιαφορεί έχοντας πλήρη επίγνωση, σχετικά με το τι επί της ουσίας καταναλώνει και των διαδικασίων παραγωγής αυτού (γραμμές παραγωγής εργοστασίων σε τριτοκοσμικές χώρες, δουλεία παιδιών στα λατομεία της Αφρικής, σφαγέια κ.ά.).

Από την άλλη η «εργασία» ως μέσο κάλυψης των βασικών αναγκών και συντήρησης των δομών σε μια μετεπαναστατική συλλογικοπόίηση, δε θα μπορούσε να είναι τίποτα άλλο από την αυτόβουλη προσφορά της δημιουργικής δραστηριότητας του ατόμου προς όφελος της συλλογικότητας (αυτονόητα και προς το συμφέρον του ατόμου ως κομμάτι της συλλογικότητας). Χωρίς ανταλλακτική αξία και όχι ως εξαγοράσιμο προϊόν, αλλά ισότιμα κατανεμημένη ανάλογα με τις δυνατότητες και την επιθυμία του καθενός. Η παραπάνω συνθήκη δε θα μπορούσε να ισχύει ως νόμος ή ως καθεστώς της κοινότητας, αλλά ως κομμάτι της συνείδησης των ατόμων που την απαρτίζουν.

Ένα ακόμα σημαντικό κομμάτι στη συνείδηση του ατόμου που είναι αναγκαίο για τον συμβιωτικό τρόπο ζωής σε μια μετεπαναστατική συλλογικοποίηση/ κοινότητα είναι η συνολική απόρριψη του εξουσιαστικού πλέγματος. Εξουσιαστικές πρακτικές (οργάνωση σε πόλεις, κράτη κλπ), θεσμοί (θρησκεία, οικογένεια, εργασία), λογικές (εκμετάλλευση, κοινωνικός κανιβαλισμός) αλλά και η ανθρωποκεντρική/σπισιστική θεώρηση, αναπόφευκτα θα εκλείψουν ώστε να οικοδομηθεί ένας κόσμος ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης.

Η αποδόμηση του θεσμού της εργασίας και τόξεπέρασμά της, όχι μόνο θα απελευθερώσει το χρόνο του ανθρώπου και θα επαναφέρει τη χαμένη του δημιουργικότητα, αλλά θα συνεισφέρει έμπρακτα στην κατάργηση των ιεραρχικών και εκμετάλλευτικών λογικών που διέπουν το ισχυρό εξουσιαστικό πλέγμα της αστικής κοινωνίας. Σε μια τέτοια κατεύθυνση, ο άνθρωπος θα βρεθεί αντιμέτωπος με τους θρούς παραγωγής-εκμετάλλευσης, θα κατανοήσει βαθύτερα τις διατροφικές του επιλογές και θα έχει πλήρη έλεγχο αυτών, όπως επίσης θα αντιληφθεί και ένα κομμάτι της ατομικής του ταυτότητας. Ήσυ συνθέτουν οι επιλογές αυτές.

Αποτέλεσμα των παραπάνω δε θα ήταν μόνο η οικοδόμηση μια χειραφετημένης ανθρώπινης κοινωνίας, αλλά και η συνολική απελευθέρωση του φυσικού κόσμου από τον εξουσιαστικό πολιτισμό του σημερινού ανθρώπου. Αγωνιζόμαστε προς τον ορίζοντα ενός κόσμου αποτελούμενου από συνεργαζόμενες οικοκοινότητες αλληλοβοήθειας, όπου τα μέλη τους θα είναι ισότιμα και ελεύθερα, ενώ κανένα αισθανόμενο ον δε θα γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης και η δολοφονία γι' αυτό το σκοπό θα είναι αδιανόητη. Η χρήση της βίας θα πραγματοποείται μόνο απέναντι σε εχθρούς ή όταν απειλείται η ζωή μας και όχι για λόγους όπως η διατροφή. Άλλωστε και σήμερα η επαναστατική αντιβία αποτελεί για μας ένα εργαλείο-μέσο απέναντι στους εξουσιαστές μας κι όχι κάποιο φετίχ ή αυτούσια ευχαρίστηση.

Η συλλογικότητα **κρακατόα** δημιουργήθηκε στην κατεύθυνση της συλλογικοποίησης των αντιστάσεων μας ενάντια στο εξουσιαστικό οικοδόμημα. Μέσα σε μια εποχή που το μούδιασμα των κοινωνικών αντανακλαστικών και η αφομοίωση του κόσμου από τους μηχανισμούς του κράτους είναι τόσο έντονα, προτάσσουμε ένα συνολικό αγώνα ενάντια στο οικοδόμημα της κυριαρχίας, με ριζοσπαστικότητα όχι μόνο σε επίπεδο λόγου αλλά και δράσης. Ως αναρχικοί/αντιεξουσιαστές λειτουργούμε στη βάση της αυτοοργάνωσης και της αλληλεγγύης, ισότιμα και αντι-ιεραρχικά. Αντιτασσόμαστε στη λογική διαχωρισμού των καταπιεσμένων, συνδέοντας αγώνες που εναντιώνονται σε κάθε μορφή επιβολής της εξουσίας. Γιατί κανένας δεν θα είναι ελεύθερος μέχρι την εξ ολοκλήρου συντριβή και των τελευταίων εξουσιαστικών μηχανισμών, οι οποίοι ξεζουμίζουν καθημερινά τη γη και στερούν την ελευθερία και την αυτενέργεια από όλους και όλες μας.

κρακατοα

**αναρχική/αντιεξουσιαστική συλλογικότητα
για την ολικη απελευθέρωση**

**mail επικοινωνίας: olikiapeleutherosi@espiv.net
blog: olikiapeleutherosi.espivblogs.net**